

**PALMIROS PEČIULIAUSKIENĖS VADOVĖLIO RANKRAŠČIO
„FIZIKA. VADOVĖLIS XI–XII KLASĖI. BENDRASIS IR IŠPLĖSTINIS
KURSAS. JUDĖJIMAS IR JĖGOS“**

RECENZIJA

Autorės parengtas leidinys nėra visiškai naujas fizikos vadovėlis, o papildytas, pataisytas ankstesnis leidimas, t. y. „Fizika. 11 klasė. Išplėstinis kursas. 1–2 knyga. Kaunas: Šviesa. 2008“. Vadovėlis skirtas vidurinės mokyklos XI–XII klasės fizikos dalyko nuosekliam mokymui arba mokymui pagal atskirus fizikos kurso modulius.

Leidinyje išlaikomas tradicinis (kaip ir prieš tai buvusio) vadovėlio formatas:

- Įvadas-annotacija;
- Tema;
- Potemė;
- Klausimai, užduotys;
- Mokomės savarankiškai spręsti uždavinius;
- Pasitikrinkite pažangą;
- Baigiamoji santrauka;
- Laboratoriniai darbai;
- Priedai.

Vadovėlio struktūra leidžia tiek mokiniui, tiek mokytojui sėkmingai dirbti su šiuo vadovėliu. Vadovėlio formatas padeda savarankiškai mokytis, daug papildomos įdomios informacijos, iliustracijų, pateiktas fizikinių terminų kirčiavimas, išskirti svarbiausi teiginiai, sąvokos, sunkesnės užduotys.

Vadovėlio turinį sudaro šie skyriai:

- Metodologiniai fizikos klausimai;
- Bendros žinios apie judėjimą. Tolygusis tiesiaiegis judėjimas;
- Netolygusis judėjimas;
- Kūnų judėjimas apskritimu. Kreiviaiegis judėjimas;
- Judėjimo dėsniai;
- Jėgos gamtoje.
- Tvermės dėsniai mechanikoje;
- Laboratoriniai darbai;
- Priedai;
- Literatūra;
- Dalykinė ir pavardžių rodyklė.

Vadovėlio kalba aiški, logiška, dalykiška, sakiniai trumpi, paprasti. Visuose vadovėlio skyriuose gausu vaizdinės medžiagos. Iliustracijos, lentelės neperkrautos smulkmenomis, nereikšminga informacija, jos vaizdžios, aiškios, tikslios pajvairina, papildo, patikslina medžiagą.

Kiekvienas vadovėlio skyrius pradedamas trumpa anotacija. Skyriaus medžiaga suskirstyta temomis, o kiekviena tema – potėmėmis. Kiekviena tema užbaigiama klausimais ir užduotimis. Kiekviename skyriuje yra skyrelis „Mokomės savarankiškai spręsti uždavinius“ ir „Pasitikrinkite pažangą“ Skyrius baigiamas papildomam skaitymui skirta tema.

Kiekvienoje temoje potėmės, klausimai, užduotys, skirtos išplėstinį kursą pasirinkusiems mokiniams, pažymėtos ženklų *, o atitinkamos potėmių vietos išskirtos pilku fonu. Sąvokos, apibrėžimai, dėsniai, formulės atspausdintos paryškintu šriftu, o pagrindinės formulės dar išskirtos ir spalviniu fonu.

Vadovėlyje pateiktas turinys susietas su naujausiais fizikos mokslo pasiekimais, jų taikymu praktikoje, įvesti įdomūs istoriniai intarpai, aiškinama kai kurių fizikinių terminų kilmė, pateiktos nuorodos.

Vadovėlyje įvestos naujos sąvokos (akimirkinis greitis, horizontalusis ir vertikalusis sandai). Kas tai? Ar tai pagerins fizikos dalyko supratimą? Kiekvienai naujai sąvokai reikalingas išsamesnis aiškinimas, nuoseklus perėjimas prie jos taikymo.

Temoje „Vektorių sudėtis ir atimtis. Vektorių sumos projekcija“ aiškinama tik vektorių sudėtis ir atimtis. Išnašoje pateikiamas priminimas, kad veiksmus su vektoriais jau nagrinėjo per matematikos pamokas, deja, dažnai viskas vyksta kitaip. Mokiniai, pasirinkę matematikos dalyką bendruoju kursu, su vektoriaus sąvoka nesusipažįsta. Temoje nenagrinėjama vektoriaus daugybą iš skaliaro.

Užduotys išdėstytos pagal sudėtingumą, o skirtos išplėstiniam kursui – pateiktos klausimyno gale ir pažymėtos žvaigždute. Daugelis užduočių skirtos darbui grupėse, diskusijoms vykdyti, kai kurios pateiktos kartu su atsakymais, o tai leidžia pačiam mokiniui ne tik užduotį atlikti, bet ir įsivertinti. Greta visų pateiktų gerų užduočių, Norėtusi atkreipti dėmesį, kad greta visų pateiktų gerų užduočių pasitaiko ir tokių, kurios reikalauja tik atkartojimo, o ne analizės.

Skyrelyje „Mokomės savarankiškai spręsti uždavinius“ detalai pateikiami uždavinių sprendimo pavyzdžiai. Remiantis sprendimo pavyzdžiais, galima sėkmingai atlikti savarankiškam darbui skirtas užduotis. Savarankiško darbo užduotys pateikiamos skyrelyje „Pasitikrinkite pažangą“. Užduotyse ugdomos ne tik dalykinės kompetencijos, bet nagrinėjamos ir įvairios gyvenimiškos situacijos.

Vadovėlyje pateikiama ne tik dalykinė, bet ir tarpdalykinė medžiaga. Kiekvienas skyrius baigiamas tarpdalykiniu projektu, kuris skatina mokinius integruoti fizikos, chemijos, biologijos žinias.

Vadovėlio pabaigoje pateikiami šešių laboratorinių darbų aprašymai, papildoma medžiaga apie matavimo paklaidas ir įvairios priedų lentelės. Laboratorinių darbų aprašymuose pateikiama tiksli darbo atlikimo eiga, užduotys, rekomendacijos kur ir kaip laboratorinio darbo metu naudotis kompiuteriu, ką apskaičiuoti IKT priemone – skaičiuokle.

Palmiros Pečiuliauskienės vadovėlio rankraštis „Fizika. Vadovėlis XI–XII klasei. Bendrasis ir išplėstinis kursas. Judėjimas ir jėgos“ atitinka Mokyklų aprūpinimo bendrojo lavinimo dalykų vadovėliais ir mokymo priemonėmis tvarkos aprašo (Lietuvos respublikos švietimo ir mokslo ministro 2009 m. gegužės 19 d. įsakymas Nr. ISAK-1051) pagrindinius reikalavimus:

- skirtas konkrečiam ugdymo turinio koncentru, grupei ar atskiram moduliui;
- turi skirtą mokytiis metodinę sąrangą, ypač naudojantis galimybe tyrinėti, atlikti tikrus bei virtualius laboratorinius darbus, eksperimentuoti, vykdyti projektus;
- atitinka pagrindines visuomenės ir Lietuvos valstybės vertybes, nešališkas lyties, amžiaus grupių, neįgalumo, gebėjimų, socialinės padėties, rasės, etninės priklausomybės, religijos ar įsitikinimų atžvilgiu.

Šis vadovėlis atitinka atnaujintų Bendrųjų programų reikalavimus. Tai gera priemonė fizikos pamokoms ir geras pagalbininkas mokytojui pasirenkant jam parankų mokymo(si) būdą, kuriant tinkamą mokomąją aplinką, vykdant eksperimentus, renkant medžiagą ekskursijų metu, vykdant projektus, kuriems idėjų pateikta šiame vadovėlyje.

Recenzavo Akmenės savivaldybės Akmenės gimnazijos

fizikos mokytojas ekspertas

Narimantas Žalys

Kopija tikra
Administracijos sekretore
12 01 2012
Jovita Avilaitė-Plepienė
Mokymo Riestotės Centras
Administracijos sekretore